

CO POVAŽUJE ČESKÁ VEŘEJNOST ZA NEBEZPEČÍ PRO NAŠI ZEMI?

Islámský fundamentalismus, mezinárodní organizovaný zločin, terorismus jsou stabilně považovány za potenciálně silné nebezpečí pro naši zemi. Oproti průzkumu STEM v roce 2011 výrazně posílil pocit ohrožení ze strany migrantů a z vývoje situace na Blízkém východě. Především však narostl pocit ohrožení politikou Ruska.

Citovaný výzkum STEM byl proveden na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let ve dnech 19. až 29. května 2015. Respondenti byli vybráni metodou kvótního výběru. Na otázku odpověděl soubor 1065 respondentů.

V květnovém průzkumu STEM dotázaní občané hodnotili šestnáct nebezpečí, která by mohla ohrozit naši zemi. Svůj pocit ohrožení lidé vyjadřovali na devítibodové škále, kde jednička znamenala „žádné nebezpečí“ a devítka „velmi velké nebezpečí“.

Nejvyšší podíl občanů za velké nebezpečí (odpovědi 7, 8, 9 na uvedené škále) považuje islámský fundamentalismus. Vysoký podíl lidí se dále cítí být ohrožen mezinárodním organizovaným zločinem, terorismem, přílivem uprchlíků a rozšiřováním zbraní hromadného ničení. Nadpoloviční podíl občanů považuje za velké nebezpečí politiku Ruska, situaci na Blízkém východě, situaci v Iráku a Íránu.

Další skupinu ohrožení, kterou více než dvě pětiny občanů považují za velké nebezpečí, tvoří živelní katastrofy v důsledku změny klimatu, globalizace, národnostní menšiny v naší zemi a chudoba v rozvojových zemích.

Nejméně často se lidé cítí být ohroženi pokusy omezovat práva menšin ve světě, politikou Číny a USA.

Velmi zajímavé výsledky nabízí srovnání aktuálního průzkumu s rokem 2011, kdy je jednoznačně patrné přeskupení ohnisek ohrožení ve veřejném mínění. Výrazně se posílilo vnímání bezpečnostního rizika spojeného s islámským fundamentalismem a situací na Blízkém východě (jistě jde o odraz vyhrocené situace v tomto regionu v souvislosti s Islámským státem). Projevem silně medializovaného aktuálního problému Evropy je posílení pocitu ohrožení ze strany přistěhovalců. Ovšem oproti předchozímu průzkumu se nejvíce změnilo hodnocení Ruska jako bezpečnostního rizika. Podíl lidí, kteří politiku Ruska vnímají jako velké nebezpečí pro naši zemi, se více než zdvojnásobil. Toto zjištění je ve shodě s dalšími výsledky květnového průzkumu STEM, kdy na základě spontánních odpovědí dotázaných Rusko vychází jako jednoznačně největší vojenské nebezpečí pro naši republiku. (Do grafu na str. 3 jsme pro srovnání zařadili rovněž údaje z průzkumu v roce 2007 jako ilustraci toho, že v roce 2011 nebyly změny v názorech na bezpečnostní rizika zdaleka tak výrazné jako v současnosti).

Jak velké nebezpečí představují pro naši zemi

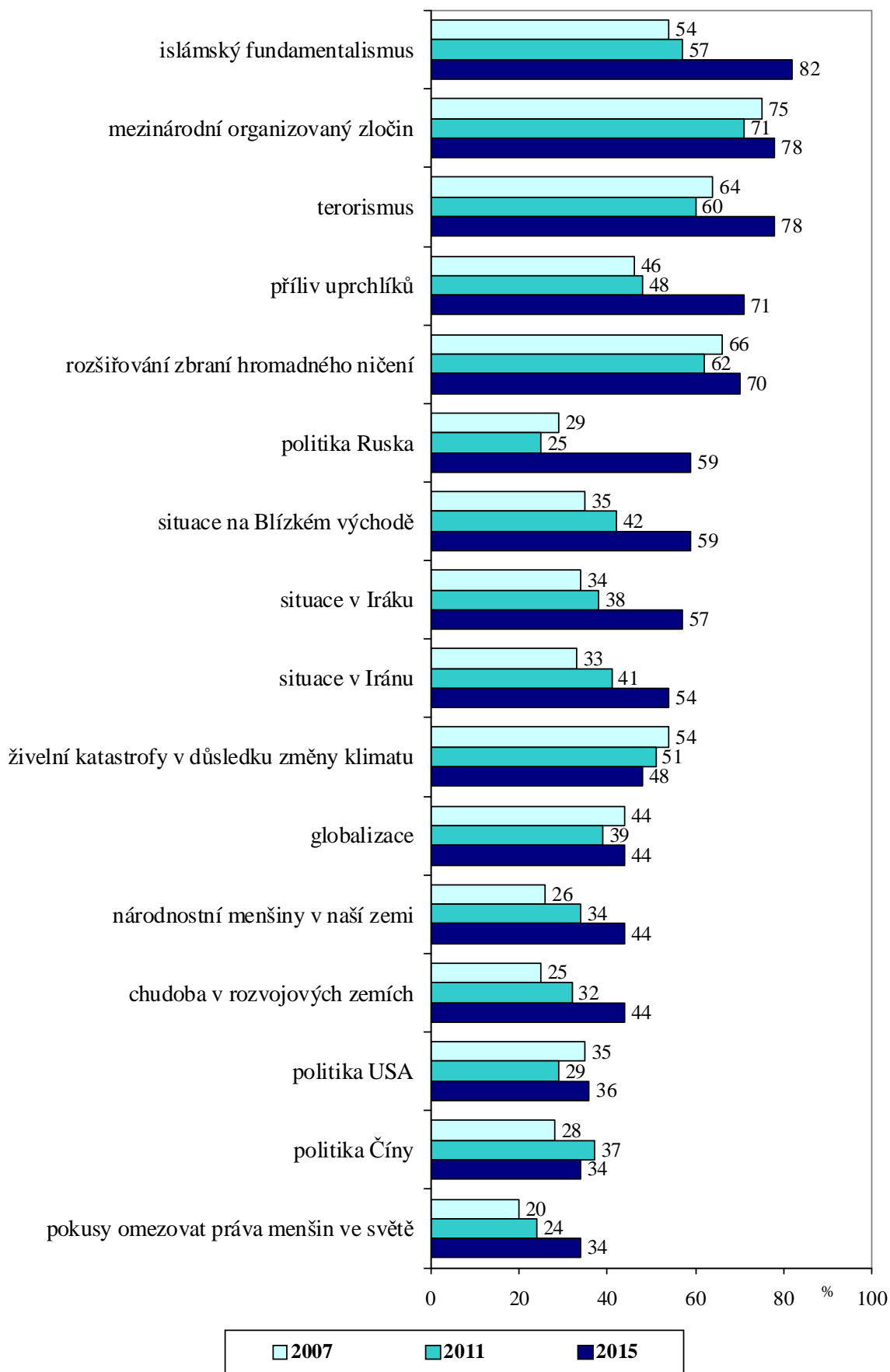
(hodnocení na škále 1-9, kde 1=„žádné nebezpečí“, 9=„velmi velké nebezpečí“)

Pramen: STEM, Trendy 5/2015, 1065 respondentů

Změny v hodnocení nebezpečí pro naši zemi – 2007, 2011 a 2015

(srovnání podílu odpovědí 7, 8 nebo 9 na škále 1-9,
kde 1=„žádné nebezpečí“, 9=„velmi velké nebezpečí“)

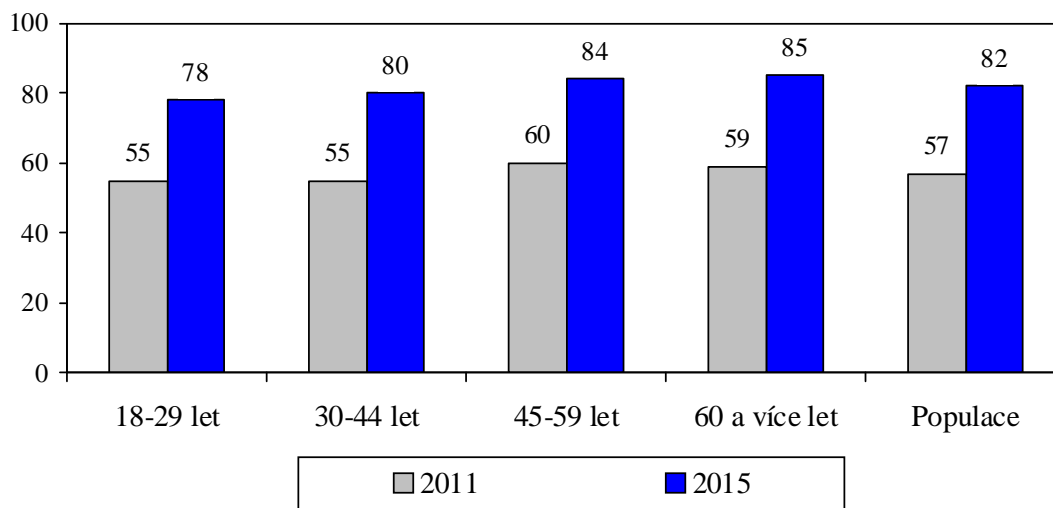

Pramen: STEM, Trendy 2007/3, 2011/3, 2015/5

Jmenované změny v pocitech ohrožení jsou poměrně univerzální v různých sociodemografických skupinách, které se v zásadě ve vnímání různých ohrožení významně neliší. Následující graf tuto skutečnost ilustruje: ve všech věkových skupinách se zvýšil v podobné míře podíl lidí, kteří považují islámský fundamentalismus za velké nebezpečí pro naši zemi.

Změny v hodnocení islámského fundamentalismu jako nebezpečí pro naši zemi podle věku

(podíl odpovědí 7, 8 nebo 9 v % na škále 1-9, kde 1 = „žádné“, 9 = „velmi velké nebezpečí“)

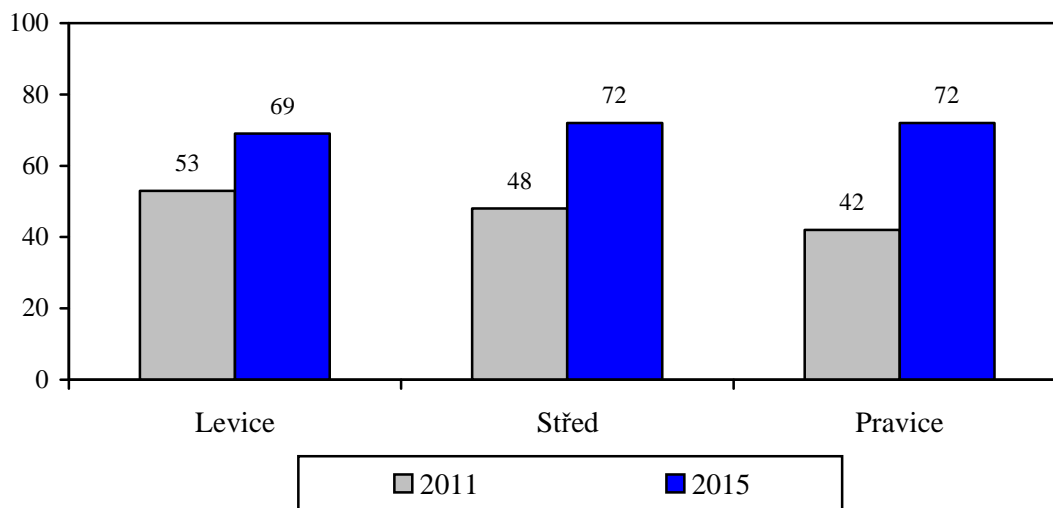

Pramen: STEM, Trendy 2011/3, 2015/5

Poněkud jiná situace je v rozdílech podle politické orientace, kde v případě silných bezpečnostních rizik zjišťujeme výraznější nárůst obav u občanů středově a hlavně pravicově orientovaných. Tento vývoj je ovšem podmíněn skutečností, že v minulosti daná bezpečnostní rizika levicově orientovaní lidé vnímali citlivěji než odlišně politicky orientovaní lidé.

Změny v hodnocení přilivu uprchlíků jako nebezpečí pro naši zemi podle politické orientace

(podíl odpovědí 7, 8 nebo 9 v % na škále 1-9, kde 1 = „žádné“, 9 = „velmi velké nebezpečí“)

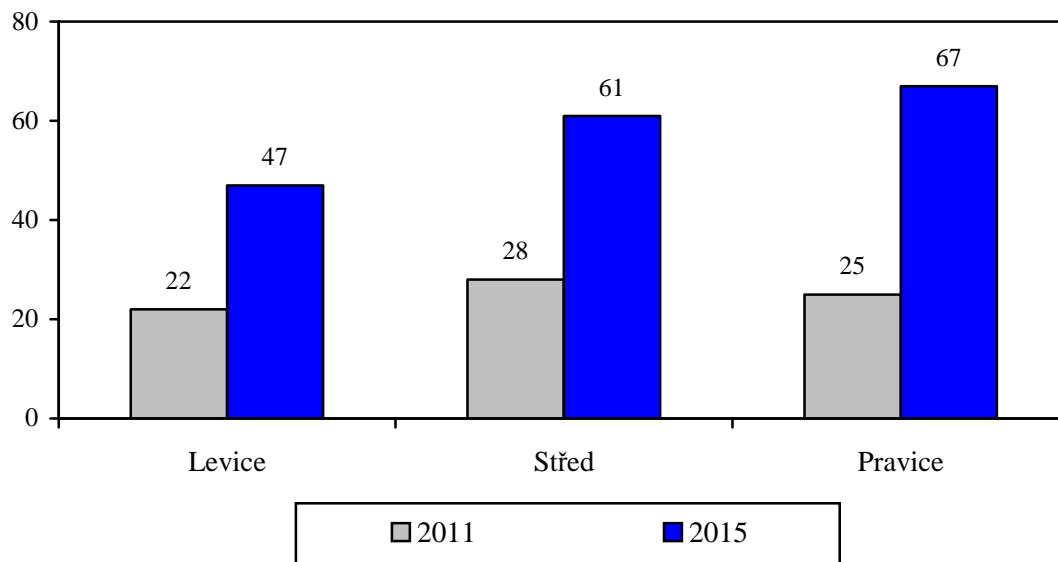

Pramen: STEM, Trendy 2011/3, 2015/5

Zajímavé je dále výrazně politicky vyprofilované hodnocení bezpečnostního rizika spojeného s politikou Ruska. Minulé nepřítis výrazné rozdíly se aktuálně vyostřily do dvacetiprocentního rozdílu mezi hodnocením Ruska levicově a pravicově orientovanými lidmi. Přesto je třeba zdůraznit, že i mezi lidmi levicové orientace se podíl obav z politiky Ruska výrazně zvýšil oproti roku 2011.

Změny v hodnocení politiky Ruska jako nebezpečí pro naši zemi podle politické orientace

(podíl odpovědí 7, 8 nebo 9 v % na škále 1-9, kde 1 = „žádné“, 9 = „velmi velké nebezpečí“)

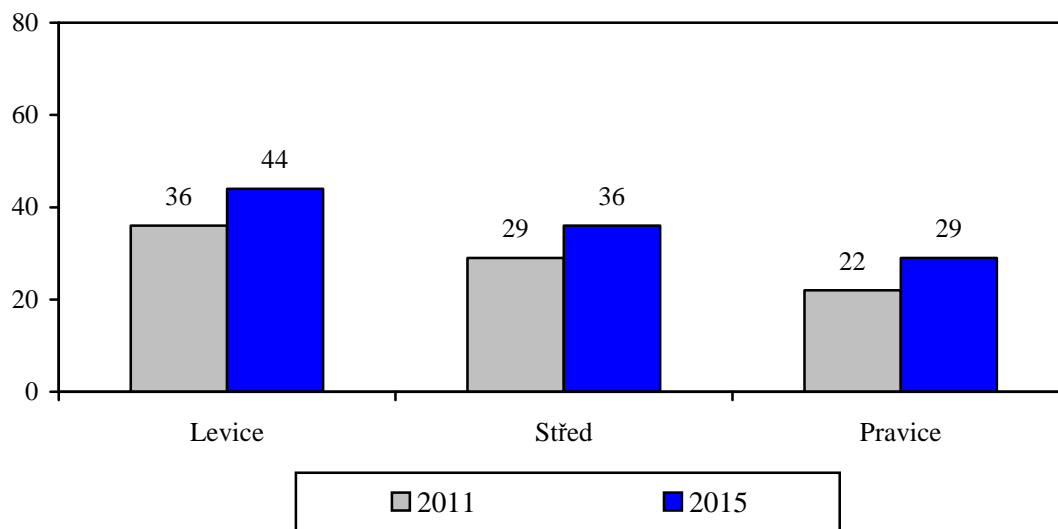

Pramen: STEM, Trendy 2011/3, 2015/5

Opačnou ideologickou profilaci pozorujeme v případě hodnocení politiky Spojených států amerických. Ovšem zde nedošlo k nijak zásadním změnám od minulého průzkumu.

Změny v hodnocení politiky USA jako nebezpečí pro naši zemi podle politické orientace

(podíl odpovědí 7, 8 nebo 9 v % na škále 1-9, kde 1 = „žádné“, 9 = „velmi velké nebezpečí“)

Pramen: STEM, Trendy 2011/3, 2015/5